

BLOG INZ

Odgovor na recenzijo Malgajevih vojnih spominov 1914–1919 – brzopleto, nestrokovno in neobjektivno

Najprej: sploh ne vem zakaj mi Željko Oset, mladi raziskovalec Inz (2007), servira zgodovinske veličine Lutharja, Kosa in Štiha, ko pa bi moral vedeti, da nisem poklicni zgodovinar, temveč samo generalmajor v pokoju in slučajni raziskovalec predstavnikov slovenske vojaške inteligence. Tudi ne bo držalo, da je Malgajev pranečak, g. Janko Štampfl, tudi soavtor, celo tehnični urednik!

Ko je nadebudni recenzent našel nekaj napak in tiskarskih škratov ter na hitro ugotovil nekaj nedoslednosti, je pomembno zaključil, da bi avtorja morala: »... knjigo (je) potrebno jasno in korektno izdelati, pred tiskom pa celostno in celovito pregledati«.

Recenzent tudi neobjektivno predstavlja vsebino knjige, pa četudi je na kraju kazalo vsebin, nikjer pa ni nobenih »drobnarij«. Gre vendarle za prvo in celostno predstavitev dela in življenja Franje Malgaja, dnevnika, spisov in predmetov slovenskega nacionalnega junaka, ki naj bi bil slovenski javnosti primer domoljubnega ravnanja in življenja! Pa nič o tem.

Napake

Recenzent se je najprej lotil iskanja napak. Pa pogledjmo, ali je imel prav!

- Napaka o poroki Malgajevе sestre Amalije (enkrat 1927, drugič 1917) je sicer točna in skoraj zagotovo gre za tiskarskega škrate.
- Recenzentova ugotovitev o napaki glede znanja italijanskega jezika, pa je zares nepoštena in izsiljena! Na strani 18 sem napisal, da se je Malgaj v Pazinu naučil italijansko, vendar na strani 20 to nisem »zanikal«, ko on zapiše – navedel sem samo, kaj je bilo zapisano v Malgajevem spričevalu v šoli rez. častnikov v Gorici.
- Recenzent ugotavlja, da je v opombi 166 »napačno predstavljena zrinjsko-frankopanska zarota«, seveda pa ne pove, da je napako zagrešil mladi maturant Franjo Malgaj, ne pa avtor njegovih spominov.
- Glede prevoda »K.u.K.« v »c.kr.« je, priznam, moja druga napaka.
- Priznam tudi napako v opombi 185 glede poimenovanja trga Sv. Jurija pri Celju, da je Šentjur, ne pa Šentjurij! In ne bom se izgovarjal na tiskarskega škrate, čeprav sem v prvotnem tekstu gotovo zapisal pravilno ime kraja. Tako: priznam 3 (tri) napake na 272 straneh knjige!

Nedoslednosti

No, mladi raziskovalec se ni zadovoljil samo z iskanjem mojih napak, ampak je začel ugotavljati tudi nedoslednost. Kaj je pod tem razumel ali si predstavljal, zares ne vem. Po SSKJ bi to pomenilo, da išče lastnosti nedoslednega človeka, torej moje, avtorjeve. Pa pogledjmo kaj je recenzent vse nanizal pod to kategorijo:

- Najprej mi očita »nedosledno zasnova rodbinskega debla, ob tem velja opozoriti, da so sorodniki vsi in ne samo tisti, ki obdržijo priimek«. Zares smešno! V podpoglavju z naslovom *Predniki rodbine Malgaj (Maligaj)* sem nanizal vse znane prednike in potomce, razen tistih, ki jih po zakonskem določilu ne smemo javno imenovati. Posebej sem predstavil tudi Virantove, Ažmanove, Lubejeve, Vajdove in druge. Očitno je mladi raziskovalec preskakoval poglavja, saj očitka o rodoslovju ne morem sprejeti tudi zaradi tega, ker sem genealog – amater, pa zato zares ne potrebujem naukov o tem, kaj vse spada v rodovnik.
- Da me mladi zgodovinar poučuje, kako izraz »Država SHS« ni pravilen, ker je menda »v zgodovinopisju (je) ustaljen izraz Kraljevina SHS«, verjetno ne bo držalo, saj sem

imel pred seboj uradne liste »Države SHS«; pa tudi *Slovensko novejšo zgodovino*, Ljubljana, 2005, kjer je dr. Jurij Perovšek iz Inz, sin mojega dobrega znanca Franca Perovška, na str. 186-200 napisal tudi poglavje o *Slovenski samostojnosti v Državi SHS*, da wikipedije ne omenjam. Torej, mladi recenzent si tudi umišlja, da nekaj pozna, dejansko pa javno kaže samo svoje neznanje.

- Zatem zapiše: »V opombi 90 na strani 85 manjka navedba strani«. Gre za tako maliciozno stvar, da jo moram citirati. Namreč, na koncu te opombe sem dobesedno napisal tole: »Glej: Dokumentarni oris vojaške kariere rez. poročnika Franje Malgaja.« Seveda, brez navedbe strani, saj gre za uvodno študijo v tej isti knjigi, od 10 do 72 strani, ki jo je mladi raziskovalec preskočil ali pa površno prebral.
- Povsem smešna in netočna je trditev recenzenta, kako je »zelo pohvalno« kaj sem vse našel v Vojnem arhivu v Beogradu, saj sem lepo slovensko zapisal, da je Malgajev dosje popolnoma prazen! To je še dodatni dokaz, kako površno je mladi raziskovalec listal mojo knjigo.
- Seveda pa je najbolj absurdna trditev nadebudnega recenzenta, ko zapiše: »Avtor ugotavlja, da vedenje o Malgaju bazira na pričevanju sodobnikov in znancev, ne pa na sorodnikih, ki so hranili zapise in dnevnike.« Jaz objavim celo originalni Malgajev dnevnik v lasti Malgajevega pranečaka (edini originalni Malgajev dnevnik v lasti sorodnikov, preostala dva sta le prepisa domnevno originalnih Malgajevih zapiskov!?), številne dokumente in fotografije njegovih sorodnikov, nekakšen raziskovalec Inz pa zapiše in javno objavi neumnost za katero bi ga celo lahko tožil.
- Mladi recenzent sicer zapiše, da sem predstavil »zanimivo tezo, da je Malgaj storil samomor«, ne bo pa držalo, da sem isto konfrontiral s pripovedjo domnevno Malgajevega osebnega kurirja (Filipa Merkača), ki je trdil, da se je Malgaju pripetila nesreča. Še en dokaz, da je recenzent zelo površno prebiral mojo uvodno študijo! Namreč, s svojo tezo sem skušal zanikati avstrijske brambovske teorije, ki so nastale v takratnih avstrijskih člankih in knjigah, saj naši zgodovinarji niso prav nič raziskovali, skupaj z Udetom, temveč so samo ugotovili, da je Malgaj padel! Svojo tezo sem tudi strokovno podprl s številnimi argumenti, predvsem pa je dejstvo, da je Malgaj kot častnik vrgel na sovražnika nič koliko ročnih bomb, v usodnem trenutku pa naj bi verjeli nekemu domnevnemu kurirju ali pa tistim pričevalcem, ki so Malgaja zapustili samega na Tolstem vrhu, ko je ranjen, očitno moral izbrati častno smrt, da ne bi padel v roke podivjanim avstrijskim brambovcem!
- Mladi raziskovalec očitno ni služil vojaščine in tudi sicer ne razlikuje med činom in nazivom dolžnosti, vojaških funkcij in podobno. Zato tudi ne bo držalo, da sem si kot avtor »problemsko zastavil vprašanje o Malgajevem nazivu v avstro-ogrski vojski ter morebitni naziv v slovenski vojski (morebiten naziv stotnik?), s čimer je podal predloge za nadaljnje raziskave«. Nič od tega! Sem samo predstavil fotokopijo avstro-ogrskega dokumenta, da Malgaj ne bo povišan v čin nadporočnika, ker je v sodni preiskavi, kakor tudi pisno sporočilo njegove sestre, da je menda povišan v čin stotnika slovenske vojske! Ni kaj raziskovati, ker ni uradnega dokumenta oz. vojaškega uradnega lista Države SHS, katerega sem seveda iskal!
- Neresno je tudi »opozorilo« recenzenta, da je možno Malgajev vpis na pravno fakulteto v Gradcu »preveriti v knjigi imatrikulirancev, saj je moral vsak, ki je študiral, ob prvem vpisu na visokošolski študij vpisati v matriko, kar je možno preveriti v arhivu omenjene univerze«, pri tem pa mi ponuja v primerjavo Alojza Cindriča: Socialno-gmotne razmere študentov s Kranjske na dunajski univerzi 1848–1918 in Knafljeva ustanova na Dunaju 1676–2006, Ljubljana-Dunaj 2006, str. 78–79! Vse je možno storiti, vendar bi me, ker v Gradcu ni internetne povezave, osebni obisk v Gradcu stal najmanj 200 evrov. Zato sem pač verjel sporočilu njegove sestre, da je

Malgaj končal dva letnika prava v Gradcu. Tudi na zagrebški pravni fakulteti ni nobenega zapisa, da se je Malgaj tam vpisal kot študent, pa sem vendarle verjel aktu s katerim je njegov predpostavljeni poročal, da je Malgaj zaprosil za obisk v Zagrebu, dodal sem le, da je verjetno obiskal tudi ranjenega kolego.

- Ker mladi raziskovalec skoraj gotovo ni proučil, kdo je vse doslej pisal o Malgaju, tudi ne ve kakšne neumnosti so pisali razni priložnosti »zgodovinarji«, tudi t. i. »vikend zgodovinarji« v žargonu (ranjen, dosegel samo čin kadeta in podobno), zato je njegova pripomba, kako se zgodovinarji ne ločijo, povsem brezpredmetna.
- Predstojniku Inz, spoštovanemu dr. Damjanu Guštinu, bi zato predlagal, da mlademu raziskovalcu za to recenzijo mirne duše zapiše – cvek!

Marijan F. Kranjc, generalmajor v pokoju

Janko Štampfl, soavtor knjige in pranečak Franja Malgaja